

Η Διανοητική Ιδιοκτησία ως όχημα για την ανάπτυξη της οικονομίας

Η συμβολή της Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΔΙ) στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας είναι ιδιαίτερα σημαντική. Το περιουσιακό δικαίωμα που απορρέει από αυτήν, αποτελεί κίνητρο για την παραγωγή νέας γνώσης/τεχνολογίας, η οποία καθίσταται δημόσιο αγαθό, ενώ διαφορετικά θα παρέμενε εμπορικό μυστικό. Πρόκειται, άρα για ένα μείγμα κοινωνικού συμβολαίου που αφενός επιτυγχάνει τη διασφάλιση των κοινών της γνώσης και από την άλλη διασφαλίζει την οικονομική αποζημίωση του εφευρέτη. Με τον τρόπο αυτό πραγματοποιείται διάχυση της παραγόμενης γνώσης/τεχνολογίας, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της καινοτομίας. Καθώς η πληροφορία είναι το πετρέλαιο της σύγχρονης οικονομίας, γίνεται αντιληπτή η μεγάλη σημασία που έχει η διάδοση της τεχνολογικής γνώσης για την προώθηση της καινοτομίας και την οικονομική ανάπτυξη.

Του Δρ. Ιωάννη Καπλάνη, Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ)

Η σύγχρονη παγκόσμια και παγκοσμιοποιημένη οικονομία στηρίζεται στις εφευρέσεις και το οικονομικό όφελος που προκύπτει από αυτές. Στην Ελλάδα, η ΔΙ συμμετέχει στο 26% της απασχόλησης και το 40% του ΑΕΠ.

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ), ο σημαντικότερος οργανισμός της χώρας σε σχέση με το θέμα της καινοτομίας, έχει ως στρατηγικό στόχο την ανάπτυξη του εφευρετικού-καινοτομικού προσανατολισμού της οικονομίας. Πιστεύουμε, επίσης, στην καθιέρωση και εμπέδωση μιας κουλτούρας που αντιλαμβάνεται την τεχνολογική πληροφόρηση ως απαραίτητο μέσο για την ενίσχυση της καινοτομίας στο τρίπτυχο δημόσιος τομέας, παιδεία και ιδιωτικός τομέας.

Το σύνολο των μελετών σε σχέση με την καινοτομία αποδεικνύουν ότι χώρες με υψηλές επιδόσεις στον τομέα της καινοτομίας χαρακτηρίζονται από υψηλούς δείκτες κατοχύρωσης ευρεσιτεχνιών, βιομηχανικών σχεδίων και εμπορικών σημάτων. Συνολικά, οικονομίες με έντονα καινοτόμα χαρακτηριστικά παρουσιάζουν τους υψηλότερους δείκτες ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας.

Η Ελλάδα θα πρέπει να εφαρμόσει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη βιομηχανία με ενίσχυση σε όλο το εύρος των αλυσίδων αξίας, με στόχο την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, και να δώσει έμφαση στην ανάπτυξη του διανοητικού κεφαλαίου. Η χώρα μας πρέπει να αναπτύξει τον τομέα της οικονομίας, ο οποίος στηρίζεται στη γνώση και τη Διανοητική Ιδιοκτησία, και να τον αξιοποιήσει κατάλληλα για να βοηθήσει την ανάκαμψη και τον εξαγωγικό προσανατολισμό της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι ελληνικές εταιρίες πρέπει να αντιληφθούν ότι

μπορούν να αποκομίσουν πολλαπλά οφέλη από την ανάπτυξη καινοτόμου εφευρετικής δραστηριότητας, αφού η αξία των μεγάλων επιχειρήσεων αυξάνεται λόγω της συνεκτίμησης της άυλης περιουσίας τους, όπως είναι οι ευρεσιτεχνίες, τα βιομηχανικά σχέδια, οι φυτικές ποικιλίες, οι γεωγραφικές ενδείξεις κ.α. Η σωστή εταιρική στρατηγική προστασίας των προϊόντων τους θα τους δώσει δυνατότητες εισόδου σε νέες αγορές, τόσο εγχώριες όσο και στο εξωτερικό, αλλά και θα διασφαλίσει επιπλέον πηγές χρηματοδότησης.

Η περιοχή της Θεσσαλονίκης, με κριτήριο τις καταθέσεις ΔΕ την τελευταία δεκαετία, παρουσιάζει υψηλή συμμετοχή στην κατάθεση Εθνικών ΔΕ, που ξεπερνάει το 16%. Ο ΟΒΙ, στο πλαίσιο της στρατηγικής εξωστρέφειάς του, εργάζεται προς την κατεύθυνση διευκόλυνσης των καταθέσεων μέσω της πλήρους ηλεκτρονικοποίησης των διαδικασιών. Επίσης, σε συνεργασία και με διεθνείς ομοειδείς οργανισμούς, διοργανώνει εκπαιδευτικά σεμινάρια & workshops σε ποικίλες ομάδες-στόχους, όπως είναι τα Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, τα Ερευνητικά Κέντρα, οι Σύνδεσμοι Επιχειρήσεων/Βιομηχανιών, τα Επιμελητήρια, οι Μικρομεσαίες (ΜμΕ) Επιχειρήσεις, οι Φορείς ΜμΕ, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ/ Enterprise Europe Network (Hellas) κ.α, σε διάφορες πόλεις της χώρας μας. Επιπλέον, συμμετέχει σε προγράμματα της ΕΕ σε συνεργασία με άλλα Εθνικά Γραφεία και Φορείς, για την ανάπτυξη εργαλείων διαχείρισης και αξιοποίησης του Διανοητικού Κεφαλαίου που θα βοηθήσουν ιδιαίτερα τις ΜμΕ στην ανάπτυξη πολιτικής/στρατηγικής για την ΔΙ, ώστε οι ίδιες να παρουσιάζουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Από τα στατιστικά στοιχεία των σημαντικότερων τεχνολογικών πεδίων στην Ελλάδα την

τελευταία δεκαετία προκύπτουν τα εξής δεδομένα:

■ Την πρώτη θέση σε αριθμό καταθέσεων αιτήσεων κατοχύρωσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνιών στην Ελλάδα καταλαμβάνει το πεδίο των Ιατρικών/Κτηνιατρικών Επιστημών, δηλαδή οι ιατρικές συσκευές, όργανα, εργαλεία, εμφυτεύματα και τεχνητά μέλη.

■ Ακολουθούν αιτήσεις ΔΕ στα ακόλουθα πεδία:

▶ Ανεμοκινητήρες, Υδραυλικές Μηχανές ή Κινητήρες

▶ Παραγωγή Μηχανικής Ενέργειας

▶ Τρόφιμα, Είδη Διατροφής, Επεξεργασία Τροφίμων

▶ Γεωργία, Δασοκομία, Κτηνοτροφία, Αλιεία

▶ Θέρμανση, Κλιματισμός

■ Οι αιτήσεις στο τεχνολογικό πεδίο «Οικοδομή, Κτίρια, Κατασκευές», οι οποίες ήταν παραδοσιακά στις πρώτες θέσεις, σημείωσαν το 2015 σημαντική πτώση.

■ Είναι σημαντικό να σημειωθεί πως από το 2011 και μετά, αρχίζει να εμφανίζεται μέσα στην πρώτη 10αδα το τεχνολογικό πεδίο «Υπολογιστές, Επεξεργασία Δεδομένων». Το 2015, μάλιστα, καταλαμβάνει την 5η θέση.

Στόχος του ΟΒΙ είναι να προχωρήσει, με ενιαία πολιτική για τη ΔΙ, στη θεσμοθέτηση Εθνικού Συμβουλίου για τη ΔΙ (ΟΒΙ, εμπορικά σήματα, ΟΠΙ, ΓΕ, φυτικές ποικιλίες), στη δημιουργία ΚΕΠ ΔΙ, καθώς και στην επανεκκίνηση των περιφερειακών βιβλιοθηκών, η μία εκ των οποίων ήταν στη Θεσσαλονίκη. Η σύσταση Ακαδημίας ΔΙ, η συνέχιση του θεσμού των Βραβείων Εφευρετών, αλλά και η διευκόλυνση των καταθέσεων μέσω πλήρους ηλεκτρονικοποίησης των διαδικασιών, είναι μερικές από τις πρωτοβουλίες που εντάσσονται στον στρατηγικό προσανατολισμό του Οργανισμού.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η αξία μιας ευρεσιτεχνίας δεν προκύπτει τόσο από τη δυνατότητα κατοχύρωσής της αυτής καθ'αυτή, όσο από την δυνατότητα της μετέπειτα εμπορικής αξιοποίησής της. Ο ΟΒΙ, λοιπόν, στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξης της χώρας μας και της διασύνδεσης της παραγόμενης έρευνας με την παραγωγή, προσανατολίζεται στη δημιουργία μιας στρατηγικής «έξυπνης Διανοπτικής Ιδιοκτησίας» (Smart IP), που θα διευκολύνει τη διαδικασία κατάθεσης και προστασίας δικαιωμάτων ΔΙ, θα βοηθάει με δράσεις ενημέρωσης και εκπαίδευσης στην καλλιέργεια κουλτούρας για την προστασία της ΔΙ και την εμπορική αξιοποίηση των προϊόντων της. Επίσης θα αξιοποιεί τις συνέργειες με άλλους φορείς δράσης στον τομέα είτε της οικονομίας είτε της έρευνας και τεχνολογίας. Ενδεικτικές παράμετροι της στρατηγικής «έξυπνης Διανοπτικής Ιδιοκτησίας» είναι οι παρακάτω:

■ Αξιοποίηση εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων όπως το ΕΣΠΑ. 2 από τα νέα 4 ΕΣΠΑ, που ανακοινώθηκαν το περασμένο έτος απευθύνονται σε μικρές και πολύ μικρές υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις και περιλαμβάνουν χρηματοδότηση για προετοιμασία και κατοχύρωση ΔΙ.

■ Συνεργασία με Ερευνητικούς και Ακαδημαϊκούς φορείς για την εδραίωση μιας Ακαδημίας Διανοπτικής Ιδιοκτησίας που μπορεί να ενισχύσει την τριπλή έλικα δημοσίου, ιδιωτικού και ερευνητικού τομέα με έμφαση στην κατοχύρωση της διανοπτικής ιδιοκτησίας στην περιφέρεια σύμφωνα με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης.

■ Αξιοποίηση των «Φορολογικών κινήτρων ευρεσιτεχνίας» (Άρθρο 71 ν.3842/2010 – ΦΕΚ 58/23.04.2010)

■ Δημιουργία IP Marketplace (ψηφιακή πλατφόρμα αγοραπωλησίας πατεντών και βιομηχανικών σχεδίων).

■ Πρόταση για χρηματοδότηση μέσω Κουπονιών Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας

■ Πλήρης ηλεκτρονικοποίηση του κύκλου ζωής των τίτλων διανοπτικής ιδιοκτησίας που χορηγεί ο ΟΒΙ

■ Ανάπτυξη της βάσης δεδομένων του ΟΒΙ και δημιουργία μιας σχετικής Evidence base από την οποία θα προκύπτουν στατιστικά στοιχεία, τεκμηρίωση και άλλα αξιοποιήσιμα δεδομένα.

Συνοψίζοντας, η υιοθέτηση μιας στρατηγικής έξυπνης ΔΙ, η άμεση διασύνδεση των ερευνητικών δραστηριοτήτων με την αγορά και τις επιχειρηματικές δράσεις αλλά και η συμπόρευση με την ψηφιακή εποχή και τις αμέτρητες δυνατότητες που παρέχει, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικούς πυλώνες ενίσχυσης της καινοτόμου δραστηριότητας της χώρας και κατ'επέκταση ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας.

Το προφίλ του οργανισμού

Ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση των εφευρέσεων και την καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων, καθώς επίσης για θέματα τεχνολογικής πληροφόρησης και γενικότερα Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Σκοπός του ΟΒΙ είναι η συμβολή στην τεχνολογική και βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας με την άσκηση των εξής αρμοδιοτήτων:

■ Χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, διπλωμάτων τροποποίησης και πιστοποιητικών υποδείγματος χρησιμότητας

■ Προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων

■ Παροχή τεχνολογικής πληροφόρησης μέσα από Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας

■ Εκπροσώπηση της Ελλάδας σε διεθνείς οργανισμούς (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας - ΕΡΟ, Παγκόσμιος Οργανισμός Διανοπτικής Ιδιοκτησίας - WIPO, το Γραφείο Διανοπτικής Ιδιοκτησίας της ΕΕ-EUIPO) και συνεργασία με ομοειδείς οργανισμούς άλλων χωρών, με ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς της χώρας καθώς και σύνδεσή του με τράπεζες πληροφοριών

■ Προετοιμασία και έλεγχος της εφαρμογής των διεθνών συνθηκών σε θέματα αρμοδιοτήτων του

■ Καταχώριση συμβάσεων μεταφοράς τεχνολογίας

Επιπλέον ο ΟΒΙ:

■ Κατοχυρώνει τις τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων

■ Λειτουργεί σαν γραφείο παραλαβής αιτήσεων για ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας, για τη διαδικασία κατάθεσης Patent Cooperation Treaty (PCT) και για την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων σε διεθνές επίπεδο

■ Συμμετέχει σε εκθέσεις και διοργανώνει εκδηλώσεις για την ευρύτερη πληροφόρηση του κοινού

■ Γνωμοδοτεί για διάφορα θέματα

■ Συμμετέχει σε πολλά Προγράμματα Συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με διεθνείς ομοειδείς οργανισμούς, καθώς επίσης και στο πλαίσιο διμερών συνεργασιών

Ο Οργανισμός στοχεύοντας στην ενίσχυση και αναβάθμιση των υπηρεσιών του, δημιούργησε τις ακόλουθες ηλεκτρονικές υπηρεσίες:

■ Το Εθνικό Μητρώο Τίτλων

■ Την ηλεκτρονική Κατάθεση των Βιομηχανικών Σχεδίων

■ Την ηλεκτρονική πληρωμή Τελών

■ Το "Designview"

Τέλος, για τη βελτίωση της επικοινωνίας του με το κοινό, δημιούργησε την Υπηρεσία Μιας Στάσης η οποία προσφέρει άμεση απάντηση σε ερωτήματα σχετικά με τις αρμοδιότητές του (τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 6183580-2, δωρεάν γραμμή επικοινωνίας: 800 11 08108).

Μπορείτε να επισκεφθείτε τον ΟΒΙ στην ιστοσελίδα www.obl.gr αλλά και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που διατηρεί:

FACEBOOK:

[facebook.com/OBI-Hellenic-Industrial-Property-Organisation-236086996541567/](https://www.facebook.com/OBI-Hellenic-Industrial-Property-Organisation-236086996541567/)

TWITTER: @OBI_Hellas

LINKEDIN: <https://www.linkedin.com/company-beta>

YouTube: <https://www.youtube.com/channel/UC6gcSEQ9ovZeZpuISTTy2Aw>